

NOTAT Forekomst af vold og trusler blandt sygeplejersker 2018

I perioden 14. til 26. juni 2018 har DSR Analyse i samarbejde med MEGAFON gennemført en spørgeskemaundersøgelse blandt medlemmerne af DSRs medlemspanel. 53% af de i alt 4.160 inviterede medlemmer deltog i undersøgelsen. Dette notat præsenterer resultaterne om vold og trusler om vold. Resultaterne bygger på svar fra deltagende sygeplejersker ansat i basis- og specialstillinger i kommuner og regioner.

Hovedresultaterne er de følgende:

- 14% af de regionalt ansatte og 10% af de kommunalt ansatte har oplevet slag, spark, bid eller benspænd de seneste 12 måneder. Andelen er uændrede i forhold til 2016.
- Sygeplejersker i regioner oplever oftest vold/trusler i forbindelse med at patienter oplever lang ventetid. Kommunale sygeplejersker oplever oftest vold/trusler i forbindelse med medicinering.
- 14% af de regionalt ansatte og 34% af de kommunalt ansatte sygeplejersker, der har oplevet vold/trusler inden for de seneste måned, var alene uden at kunne tilkalde hjælp, da de senest var udsat for vold/trusler.
- Sygeplejersker, der har haft overarbejde inden for den seneste måned har i højere grad oplevet vold/trusler indenfor de seneste 12 måneder, end sygeplejersker, der ikke har haft overarbejde.

Forekomst af vold og trusler om vold

Overordnet set har 37% af de regionaltansatte og kommunalt ansatte sygeplejersker været udsat for en eller flere typer af vold (verbal, skriftlig, fysisk vold) seneste 12 måneder, jf. tabel 1. Verbale trusler eller truende adfærd er den voldstype som flest sygeplejersker har været udsat. 14% af de regionaltansatte har oplevet slag, spark, bid eller benspænd. Blandt sygeplejersker ansat i kommunerne er andelen 10%. Ganske få har været udsat for skriftlige trusler og førlighedstruende/livstruende vold.

Tabel 1. Hvilken voldstype har sygeplejerskerne været udsat de seneste 12 måneder

	2016			2018		
	DR	KL	Total	DR	KL	Total
En eller flere voldstyper (verbal, skriftlig, fysisk)	40%	37%	39%	35%	40%	37%
... Verbale trusler eller truende adfærd (fx ukvemsord, vredesudbrud, blive trængt op i en krog)	38%	37%	38%	33%	38%	35%
... Skriftlige trusler (fx trusler via mail, SMS, facebook)	1%	3%	2%	2%	2%	2%
En eller flere typer fysisk vold	16%	8%	14%	14%	10%	13%
... Slag, spark, bid, benspænd *	16%	8%	14%	14%	10%	13%
... Førlighedstruende eller livstruende vold (fx kvælningsforsøg, knivstik)	0,4%	0,2%	0,4%	0,9%	0%	<1%
Antal	1.152	411	1.563	1.115	406	1.521

Anm. Tallet inkluderer sygeplejersker i basis- og specialstilling ansat i kommuner eller regioner. Total er summen af regionalt og kommunalt ansatte. * står for en signifikant forskel mellem sektorerne, da $p < 0,05$. Kilde: DSRanalyse/MEGAFON

Udvikling i forekomsten af fysisk vold fra 2015 til 2016

Sammenholdes aktuelle resultater med resultaterne fra en andel panelundersøgelse gennemført i 2016 med samme spørgsmål finder vi, at forekomsten af fysisk vold er stabil. Dette fremgår af tabel 2.

14% af de regionaltansatte sygeplejersker oplevede fysisk vold en eller flere gange løbet af det seneste år i 2018. Udviklingen siden 2015 ligger inden for den statistiske usikkerhed. For de kommunal ansatte sygeplejersker er andelen der oplevede fysisk vold også uændret fra 2016 til 2018.

Tabel 2. Udvikling i forekomsten af fysisk vold fra 2015 til 2018

	Regionalt ansatte			Kommunalt ansatte			Total		
	2015	2016	2018	2015	2016	2018	2015	2016	2018
Fysisk vold	14%	16%	14%	9%	8%	10%	12%	14%	13%
... Slag, spark, bid, benspænd	14%	16%	14%	9%	8%	10%	12%	14%	13%
... Førlighedstruende eller livstruende vold	0,5%	0,4%	0,9%	0,3%	0,2%	0%	0,4%	0,4%	<1%
Antal	1090	1152	1115	399	411	406	1489	1563	1521

Anm. Grupperne "Regionalt ansatte" og "kommunalt ansatte" indeholder kun sygeplejersker i basis- og specialstilling. Total er summen af regionalt og kommunalt ansatte. Ingen statistisk signifikante udviklinger.
Kilde: DSR analyse/MEGAFON

Hvilken type vold eller trusler blev sygeplejerskerne udsat for sidste gang?

Sygeplejersker der har været udsat for en eller flere typer vold er spurgt til hvilken type af vold de sidst blev udsat for. Til dette spørgsmål svarede 88% af de regionaltansatte sygeplejersker "verbale trusler eller truende adfærd", og 24% angav "slag, spark, bid, benspænd". 91% af de kommunalt ansatte sygeplejersker angiver "verbale trusler eller truende adfærd" og 15% angav "slag, spark, bid, benspænd" jf. tabel 4.

Tabel 4. Hvilken type vold eller trusler blev du udsat for sidste gang?

	2016			2018		
	DR	KL	Total	DR	KL	Total
Verbale trusler eller truende adfærd (fx ukvemsord, vredesudbrud, blive trængt op i en krog)	87%	90%	88%	88%	91%	89%
Skriftlige trusler (fx trusler via mail, SMS, facebook) *	1%	3%	1%	2%	3%	3%
Slag, spark, bid, benspænd **, **	21%	11%	19%	24%	15%	21%
Førlighedstruende eller livstruende vold	0%	0%	0%	1%	0%	<1%
Ved ikke	4%	5%	4%	3%	2%	3%
Total	113%	109%	112%	118%	111%	116%
Antal	549	153	612	394	162	556

Anm. Tallet inkluderer sygeplejersker i basis- og specialstilling ansat i kommuner eller regioner. * står for en signifikant forskel mellem sektorerne i 2016 og ** for 2018, da $p < 0,05$. Procenterne overstiger 100%, da respondenter har haft mulighed for at sætte flere kryds. Kilde: DSR analyse/MEGAFON

Den situation, som sidste voldshændelse var relateret til var for de regionalt ansatte sygeplejersker oftest ventetid, mens det for de kommunale sygeplejersker oftest var i forbindelse med medicinering. Dette fremgår af tabel 5.

Tabel 5. I hvilken situation skete seneste hændelsen?

	2016			2018		
	DR	KL	Total	DR	KL	Total
I forbindelse med hjælp til person hygiejne	20%	20%	20%	23%	19%	22%
I forbindelse med medicinering / medicingivning *	18%	27%	20%	21%	28%	23%
I forbindelse med omsorg/trøst**	11%	9%	11%	8%	15%	10%
I forbindelse med udførsel af lovmæssige tvang**	9%	-	7%	9%	2%	7%
I forbindelse med ventetid *,**	25%	11%	22%	27%	11%	22%
I forbindelse med skuffelse over, at aftaler ikke blev overholdt	18%	18%	18%	17%	19%	17%
I forbindelse med grænsesætning *	24%	16%		25%	22%	24%
Anden situation	31%	29%	31%	38%	41%	39%
Ved ikke/husker ikke	3%	2%	3%	2%	4%	3%
Total	159%	132%	132%	170%	161%	167%
Antal	549	153	612	394	162	556

Anm. Tallet inkluderer sygeplejersker i basis- og specialstilling ansat i kommuner eller regioner. * står for en signifikant forskel mellem sektorerne, da $p < 0,05$ i 2016 og ** i 2018. Procenterne overstiger 100%, da respondenterne har haft mulighed for at sætte flere kryds. Kilde: DSR analyse/MEGAFON

Hhv. 14% af de regionalt ansatte og 34% af de kommunalt ansatte var alene uden at kunne tilkalde hjælp ved seneste hændelse, jf. tabel 6.

Tabel 6. Var du alene uden mulighed for at tilkalde hjælp ved seneste hændelse?

	2016			2018		
	DR	KL	Total	DR	KL	Total
Ja	9%	39%	17%	14%	34%	19%
Nej	89%	60%	82%	82%	61%	76%
Ved ikke	2%	1%	2%	5%	6%	5%
Total	100%	100%	100%	100%	100%	100%
Antal	549	153	612	394	162	556

Anm. Tallet inkluderer sygeplejersker i basis- og specialstilling ansat i kommuner eller regioner. Der er signifikant forskel mellem sektorerne, både i 2016 og 2018 da $p < 0,05$. Procenten overstiger 100% pga afrunding. Kilde: DSR analyse/MEGAFON

Ganske få (2%) har været sygemeldt som følge af seneste voldshændelse (tabel 7).

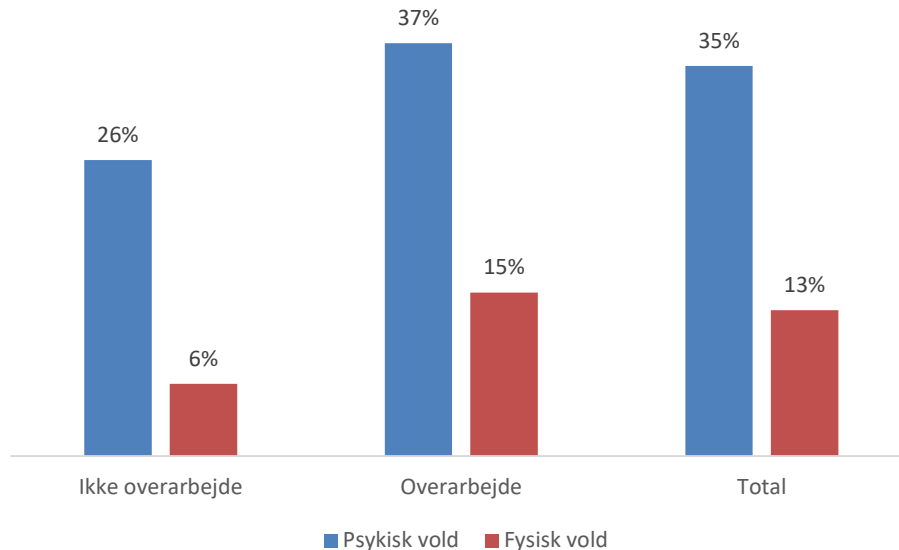
Tabel 7. Har du været sygemeldt mindst en dag pga. seneste hændelse?

	2016			2018		
	DR	KL	Total	DR	KL	Total
Ja	2%	3%	2%	2%	2%	2%
Nej	97%	97%	97%	98%	97%	97%
Ved ikke	1%	0%	1%	1%	1%	1%
Total	100%	100%	100%	100%	100%	100%
Antal	549	153	612	394	162	556

Anm. Tallet inkluderer sygeplejersker i basis- og specialstilling ansat i kommuner eller regioner. Der er ingen signifikant forskel mellem sektorerne, da $p>0,05$. Procenten overstiger 100% pga afrunding. Kilde: DSR analyse/MEGAFON

I undersøgelsen blev medlemmerne spurgt til hvorvidt de inden for den seneste måned har overarbejde – dvs. arbejdet flere timer end de timer du er ansat til. Sygeplejersker som har haft overarbejde seneste måned har en højere forekomst af både psykisk vold (verbale trusler og skriftlige trusler) og fysisk vold. Blandt de der har haft overarbejde har 37% oplevet psykisk vold og 15% fysisk vold. Blandt de der ikke har haft overarbejde er andelen hhv. 26% og 6%. Dette fremgår af figur 1.

Figur 1. Sammenhæng mellem overarbejde seneste måned og forekomst af vold?

Anm. Tallet inkluderer sygeplejersker i basis- og specialstilling ansat i kommuner eller regioner. Der er signifikant forskel mellem overarbejde og forekomsten af de to typer vold, da $p>0,05$. Kilde: DSR analyse/MEGAFON